

VOLINIKUKANDIDAADI KÜSIMUSTIK**Andrius KUBILIUS****Kaitse ja kosmos****1. Üldine pädevus, pühendumine Euroopale ja isiklik sõltumatus**

Millised Teie oskused ja kogemused on eriti olulised volinikuks saamisel ja Euroopa üldiste huvide eest seismisel, pidades eelkõige silmas Teie tulevast vastutusvaldkonda? Kuidas kavatsete aidata komisjoni poliitilisi suuniseid täita? Kuidas plaanite arvestada soolist aspekti ja lisada soolise perspektiivi kõigisse oma vastutusala poliitikavaldkondadesse? Kuidas kavatsete võtta oma tegevuses arvesse noorte vajadusi?

Kuidas saate Euroopa Parlamenti veenda oma sõltumatuses ja mil moel tagate, et Teie eelnev, praegune või tulevane tegevus ei sea kahtluse alla tööülesannete täitmist komisjonis?

Olen pühendanud rohkem kui kolmkümmend aastat oma elust poliitikale ja ühiste huvide edendamisele. Tulin poliitikasse 1988. aastal füüsilikuna teadusmaailmast, kui liitusin Sajūdise liikumise ja Leedu rahva rahumeelse võitlusega vabaduse taastamisel 50 aastat kestnud Nõukogude okupatsioonist. Paljud minu väärtused pärinevad sellest Sajūdise ja Leedu riigi ülesehitamise perioodist, kui riik naasis Euroopa demokraatlike riikide perre. Kogu oma poliitilises tegevuses olen alati olnud veendunud eurooplane. Leedu kuulumine ELi ja NATOsse on näide ajaloolisest imest – see aitas tugevdada riigi iseseisvust ning luua võimalusi silmapaistvaks majanduslikuks ja sotsiaalseks eduks. Seetõttu olen veendunud ELi ja NATO liikmesuse enneolematu ümberkujundavas jõus, mida on võimalik korrata ka teistes Euroopa piirkondades.

Kogu oma poliitilise karjääri jooksul olen töötanud erinevatel poliitilistel juhtivatel ametikohtadel, mis võimaldas mul koguda suurel hulgal teadmisi, kogemusi ja oskusi. Kahel korral olen töötanud Leedu peaministrina (1999–2000 ja 2008–2012). Esimest korda ajal, mil minu riik seisis silmitsi sügava majanduskriisiga (1998. aasta Venemaa majanduskriisi tõttu), ja teisel korral ülemaailmse finantskriisi ajal aastatel 2008–2012. Ebapopulaarsete, kuid vajalike reformide ja ümberkorralduste ning ELi tõhusa abiga suutsid minu juhitud valitsused neist kriisidest edukalt üle saada.

Alates Maidani revolutsioonist olen püüdnud aidata tugevdada rahvusvahelist toetust Ukrainale. 2022. aastal asutasin ülemaailmse parlamentaarse võrgustiku „United for Ukraine“ (U4U) Ukraina toetuseks. Nagu komisjoni ametisseastuv president Ursula von der Leyen oma poliitilistes suunistes märkis, on „parim investeering Euroopa julgeolekusse see, kui investeerida Ukraina julgeolekusse.“ Teisalt peab EL olema valmis ka „kõige äärmuslikumateks sõjalisteks hädaolukordadeks“ (nagu märkisin oma missioonikirjas). Selleks on vaja Euroopa kaitse süsteemselt ümber korraldada (Ursula von der Leyen, GLOBSEC, 30.8.24).

Venemaa Ukraina-vastase sõja tõttu seisame silmitsi sügavaima julgeolekukriisiga Euroopa mandril pärast II maailmasõda. Kriis loob ka uusi võimalusi. Jean Monnet ütles 1957. aastal, et Euroopat sepihatakse kriisides ja Euroopa on igale kriisile antud vastuste summa. Nagu poliitilistes suunistes on märgitud, peame praeguse julgeolekukriisi lõppedes Euroopa kaitsekoostöö liidu ellu kutsuma.

Seepärast on minu ülesanne luua tihedas koostöös kõrge esindaja/asepresidendiga ning tehnoloogilise suveräänsuse, julgeoleku ja demokraatia eest vastutava juhtiva asepresidendi juhtimisel tingimused kaitse- ja kosmosetööstusele piisavate vajalike ressursside tagamiseks, et see uus ajastu saaks reaalsuseks. Koos kõrge esindaja/asepresidendiga esitame ametiaja esimese 100 päeva jooksul ühiselt valge raamatu Euroopa kaitse tuleviku kohta. Selles valges raamatus kujundatakse uus lähenemisviis ELi rollile kaitsevaldkonnas, määratakse kindlaks meie investeerimisvajadused ja vahendid tõelise Euroopa kaitsekoostöö liidu loomiseks.

Oma töös annan endast parima, et arvestada soolist aspekti kaitse- ja kosmosepoliitikas. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen kõik endast oleneva, et anda oma panus komisjoni soolise võrdõiguslikkuse algatustesse, eelkõige uude soolise võrdõiguslikkuse strateegiasse 2025. aasta järgseks perioodiks.

Kavatsen järgida noori käsitlevaid poliitilisi suuniseid kogu oma tegevuses volinikuna. Kavatsen korraldada esimese iga-aastase kaitse- ja kosmosepoliitika dialoogi ning selles isiklikult osaleda, muutes selle iga-aastaseks ettevõtmiseks. Noored peavad esmatähtsaks rahu ja rahvusvahelist julgeolekut. Poliitika kujundamisel oma vastutusalas võtan arvesse noortelt saadud tagasisidet.

Vastutustundlik juhtimine ning poliitikute läbipaistvus, asjakohane käitumine ja eetilisus on äärmiselt olulised. Olen alati püüdnud jääda avatuks, minu huvide deklaratsioonid on olnud üldsusele kättesaadavad ja minu volinikuks nimetamise seotud deklaratsiooni avaldab ka Euroopa Parlament.

Sõltumatuse, läbipaistvuse, erapooletuse ja kättesaadavusega seoses kavatsen järgida ELi aluslepingute sätteid ja põhimõtteid, järgin kindlasti Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 339 määratletud ametisaladuse hoidmise kohustust, Euroopa Komisjoni liikmete käitumisjuhendit ja tegutsen Euroopa huvide kelleltki juhiseid saamata. Teen kõik selleks, et kaitsta ELi aluslepinguid ja neid rakendada ning tegutseda neutraalselt ja sõltumatult, lähtudes üksikute liikmesriikide, sealhulgas minu kandidatuuri esitanud liikmesriigi huvidest. Kui voliniku ülesannete täitmisel tekib tulevikus võimalik huvide konflikt, teavitan sellest viivitamata ametisseastuvat presidenti von der Leyenit.

2. Vastutusvaldkonna juhtimine ja koostöö Euroopa Parlamendiga

Kas lubate, et hoiate parlamenti nii enda kui ka oma vastutusala allüksuste tegevusega piisavalt kursis? Millistes aspektides peate end parlamendi ees vastutavaks?

Milliseid konkreetseid kohustusi olete valmis võtma suhtluses parlamendiga, seoses kohtumistega parlamendikomisjonides ja osalemisega täiskogul, oma tegevuse läbipaistvuse, koostöö ning parlamendi seisukohtadele ja seadusandlike algatuste taotlustele tulemusliku reageerimisega? Kas olete valmis edastama parlamendile õigeaegselt teavet ja dokumente kavandatavate algatuste või käimasolevate menetluste kohta nõukoguga võrdsel alustel?

Euroopa Parlamendi endise ja praeguse liikmena ning liikmesriigi parlamendi endise liikme ja peaministrina tean, kui oluline on parlamentaarne järelevalve ja tihed koostöö parlamendiga, ning ma mõistan, mida tähendab Euroopa Liidu äärepoolsetest piirkondadest ja konfliktipiirkondade lähedal asuvatest riikidest pärit kodanike huvide esindamine.

Kavatsen teha koostööd parlamendi ja asjakohaste komisjonidega nii poliitikakujundamise kui ka poliitilise dialoogi kõigis etappides, sealhulgas pädevate parlamendikomisjonide ees. Samuti kavatsen teha minu alluvuses olevate talituste kõrgemale juhtkonnale ülesandeks seada oma päevakorras esikohale Euroopa Parlamendi esitatud kutsed. Lisaks tagan, et Euroopa Parlamendi liikmete kirjalikele küsimustele vastatakse kiiresti ning et Euroopa Parlamendi resolutsioonide järelmeetmed võetakse nõuetekohaselt ja õigeaegselt. Olen ka valmis kahepoolseteks kohtumisteks nende komisjonide esimeeste ja nende liikmetega. Lisaks kavatsen teha oma kabinetile ja minu vastutusalasse kuuluvatele talitustele ülesandeks olla avatud aruteludele Euroopa Parlamendi liikmete, fraktsioonide ja töötajatega ning tagada korrapärane teabevahetus ka tehnilisel tasandil. Koosõlas ametisseastuva presidendi suunistega olen valmis vastama Euroopa Parlamendi palvetele arutleda täiskogul kõige sobivamas formaadis.

Leidmaks uusi viise ja ideid, kuidas kodanike ja kodanikuühiskonna häält Euroopa Liidus paremini kuuldavaks teha, tagan Euroopa tuleviku konverentsi soovitudele asjakohased järelmeetmed. Kasutades oma kogemusi rahvusvaheliste võrgustike edendamisel, otsin kodanikuühiskonna ja sõltumatute ekspertidega aktiivselt uusi võrgustike loomise ja koostöövõimalusi.

Kavatsen tugineda põhimõtetele, mis kajastuvad nii komisjoni ametisseastuva presidendi poliitilistes suunistes kui ka minu missioonikirjas ning rakendada minule omast dialoogikultuuri, mis hõlmab korrapärast osalemist parlamendikomisjonide ja kolmepoolsetel kohtumistel. Austan suhetes Euroopa Parlamendi ja nõukoguga täielikult võrdse kohtlemise põhimõtet vastavalt 2010. aasta raamkokkuleppe ja 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe sätetele.

Peamised seadusandlikud ettepanekud, millele minu missioonikirjas osutatakse, eelkõige Euroopa kaitsetööstuse programm ja tulevane ELi kosmoseküsimumi reguleeriv õigusakt, on minu töö olulised esimesed verstapostid, milles Euroopa Parlament osaleb kaasseadusandjana. Lisaks sellele, nagu on osutatud minu missioonikirjas, kavatsen pöörata erilist tähelepanu jõustamist ja rakendamist käsitleva iga-aastase eduaruande koostamisele ning aitan vähendada ettevõtjate halduskoormust ja aruandekohustust. Aruanne adresseeritakse nii parlamendikomisjonidele kui ka nõukogu koosseisudele.

Olen täiesti teadlik, et kui mind volinikuks kinnitatakse, on minu vastutusala seotud tundlike teemadega, mille arutamiseks kaasnevad piirangud. Teemade tundlikkus ei ole mulle takistuseks leidmaks konstruktiivseid viise teabevahetuseks Euroopa Parlamendiga vastastikuse usalduse vaimus.

Nõustun täielikult ametisseastuva presidendi lubadusega anda parlamendile suurem roll õigusaktide ettepanekute algatamisel ja kujundamisel ning olen kooskõlas tema suunistega valmis vastama parlamendi artikli 225 kohastele resolutsioonidele seadusandlike ettepanekutega, järgides seejuures täielikult proportsionaalsuse, subsidiaarsuse ja parema õigusloome põhimõtteid. Selleks korraldan vajaduse korral teiega struktureeritud dialoogi, et arutada, kuidas viia edasi minu vastutusvaldkonnaga seotud artikli 225 kohaseid resolutsioone, mille teie institutsioon võib vastu võtta, ning hoolitsen selle eest, et komisjon reageeriks sellistele resolutsioonidele õigeaegselt.

Väliskomisjoni küsimused

3. Teile on usaldatud uus valdkond: aidata koordineerida tõelise Euroopa kaitsekoostöö liidu loomist Euroopa tasandil. Kuidas kavatsete selle ambitsioonika eesmärgi oma ametiaja jooksul saavutada? Kuidas kujutate ette ülesannete jaotust ja rollide vastastikust täiendavust asepresidendi ja kõrge esindajaga, arvestades viimase juhtivat rolli ÜJKPs, ning tehnoloogilise suveräänsuse, julgeoleku ja demokraatia eest vastutava tulevase juhtiva asepresidendiga? Ilma et see piiraks komisjoni otsustusprotsesse, millised oleksid Teie konkreetsed prioriteetid seoses seadusandlike, eelarveliste ja poliitiliste algatustega, sealhulgas ühisalgatustega, ning sihid ja eesmärgid seoses kaitse- ja kosmosevaldkonnaga lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis Teie ametiaja jooksul? Millised on peamised probleemid, kuidas plaanite need oma prioriteetide ja eesmärkide saavutamise käigus lahendada ning millistest vahenditest kavatsete neid rahastada?

Geopoliitilises kontekstis, mida iseloomustavad arvukad, keerukad ja muutuvad ohud, peame viivitamata kiirendama liikumist tõelise Euroopa kaitsealiidu suunas. See eeldab paradigma muutmist ja Euroopa kaitse süstemaatilist ümberkorraldamist, ilma et see piiraks liikmesriikide vaieldamatut suveräänsust kaitse valdkonnas.

Minu arvates tähendab Euroopa kaitsekoostöö liidu loomine stabiilse ELi kaitsevalmiduse ja üldisema valmisoleku saavutamist. EL ja selle liikmesriigid peaksid suutma kaitsta Euroopa kodanikke, territoriaalset terviklikkust, kriitilise tähtsusega varasid ja taristut ning meie põhiväärtusi ja demokraatlikke protsesse. Tõeline kaitsekoostöö liit peab tuginema ka konkurentsivõimelisele, uuenduslikule ja vastupanuvõimelisele Euroopa kaitse sektori tehnoloogilisele ja tööstuslikule baasile (EDTIB). See nõuab ühiseid, astmelisi ja pidevaid jõupingutusi, mis põhinevad ühisel arusaamal meie vajadustest ja eesmärkidest.

Nagu president von der Leyen poliitilistes suunistes järgmisele komisjonile märkis, peame piiritlema uue lähenemisviisi ja tegema kindlaks investeerimisvajadused tõelise Euroopa kaitsealiidu loomiseks. Juhul kui mind volinikuks kinnitatakse, esitan koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendiga valge raamatu Euroopa kaitse tuleviku kohta. Selle eesmärk on tugevdada ühist arusaama Euroopa sees ja määratleda vastavad meetmed. Näen juba ette kolme peamist arutelu suunda. Esiteks eeldab Euroopa kaitsekoostöö liit sujuvat juhtimist ning Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepinguga reguleeritud kohustuste ja tegevuste sujuvat omavahelist ühendamist. Keskne kaitsepoliitika ja kaitsetööstuspoliitika peavad toimima käsikäes. Teiseks peab Euroopa kaitsekoostöö liit oma tegevuses toetuma ühisele ohuanalüüsile ja jagatud ohutajule. Kolmandaks peame meeles pidama kohustust kulutada rohkem, paremini, üheskoos ja Euroopa huve silmas pidades, kasutama täiel määral ära olemasolevaid vahendeid ja ressursse ning kaaluma täiendavate vahendite eraldamist, mis meil eluliste eesmärkide saavutamiseks siiani puuduvad.

Seda arvesse võttes ei saa ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika aspekte enam ELi kaitsetööstuspoliitikast lahutada. Ohtude jälgimise ja vastavate vajaduste kindlakstegemise eest vastutajad peavad tõhusamalt koordineerima oma tegevust nendega, kelle ülesandeks on käivitada meie tööstusprogramme ja rakendada nendega seotud ressursse. See ei ole üksnes meie edu eeltingimus, vaid on kogu meie tegevuse tuum. Samamoodi peab Euroopa kaitsekoostöö liiduga seotud töö olema positiivne mõju ka kaitsetööstuse konkurentsivõimele ja tootmisvõimsusele ning meie julgeolekumeetmete sise- ja välismõõtme järjepidevusele. See tähendab, et kaitse ja kosmose volinik peab meie ühiste eesmärkide saavutamiseks tegema koostööd nii tehnoloogilise suveräänsuse,

Julgeoleku ja demokraatia eest vastutava tulevase juhtiva asepresidendi kui ka liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendiga.

See koostöö on kasulik ka ELi kosmoseprogrammide ja -algatuste potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks, et täita järgmisi põhiprioriteete: julgeolek ja kaitse, vastupanuvõime, majanduskasv, digi- ja rohepööre. Vajame tugevat ja innovaatilist kosmosetööstust, mis vastaks meie tungivale vajadusele tipptasemel ELi kosmosesüsteemide järele, mis on konkurentsivõimelised, mitmekesised ja suutelised tagama liidu sõltumatuse, pakkuma uusi tehnoloogiaid, lahendusi ja tööstusprotsesse ning toetama ELi kosmosevaldkonna juhtalgatuste arengut. Kavatsen jätkata tööd kosmoselase andmemajanduse strateegia arendamisel, tugevdada ELi kosmosetööstuse konkurentsivõimet ja soodustada uuenduslike idufirmade ja VKEde kasvu.

Sünergia otsimine on loomulikult minu tegevuse keskmes, alustades kaitse- ja kosmosevaldkonnast. ELi julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrategiale tuginedes peaksime maksimeerima kosmose kasutamist kaitse eesmärgil ning kaitsma ELi ja liikmesriikide kosmoselarvasid. Kui mind volinikuks kinnitatakse, pean esmatähtsaks kosmoseteenuste arendamist ja kasutuselevõttu kaitse toetamiseks. Sellisteks teenusteks on muuhulgas Galileo avalik reguleeritud teenus ja IRIS² turvalise ühenduvuse teenused, samuti Maa seire teenus riiklikele ja kaitsevaldkonna kasutajatele. Nende programmide turvalise ja usaldusväärse kasutuselevõtu tagamiseks vajab liit kosmosele juurdepääsuks autonoomset, usaldusväärset ja kulutõhusat võimekust. Minu eesmärk on tagada, et Euroopa tugevdaks oma suveräänsust kosmosele juurdepääsul ja selle kasutamisel, tõhustades jõupingutusi, millega tagatakse autonoomne juurdepääs kosmosele, ning suurendades mitmekesisust ja konkurentsi Euroopa kanderaketiteenuse osutajate vahel.

Üldiseks prioriteediks saab olema piisava rahastamise ja investeringute tagamine nii kaitsetööstuses kui ka kosmosesektoris, seda eelkõige selleks, et tegeleda Euroopa kaitsektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet pärssivate probleemidega. Suureks probleemiks on pidev alainvesteering, nagu on rõhutatud komisjoni ja kõrge esindaja analüüsis, mille kohaselt oleks kaitsevaldkonna investeeringud olnud 1,1 triljonit eurot suuremad, kui liikmesriigid oleksid aastatel 2006–2020 järjekindlalt kulutanud sellele sektorile 2 % oma SKPst. Euroopa kaitsektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tõhusust ohustab ka turu killustatus, kusjuures mõned ELi riigid eelistavad toetada oma riigi kaitsetööstust, mille tulemuseks on ebatõhus väikesemahuline tootmine üle liidu. Killustatus ja väljaarendamata tootmisvõimsus väljendub asjaolus, et ajavahemikus alates Venemaa agressioonisõja algusest Ukraina vastu kuni 2023. aasta juunini tehti 75 % ELi kaitsealastest hangetest väljastpoolt ELi. Lisaks on ELi kaitsekulutuste kasv teistest suurriikidest märkimisväärselt maha jäänud, kasvades aastatel 1999–2021 kõigest 19,7 %, samal ajal kui selliste riikide nagu USA, Venemaa ja Hiina kaitse-eelarved on samal perioodil palju rohkem suurenenud.

Peaksime nii kaitse- kui ka kosmosevaldkonnas tagama pakiliste geopoliitiliste ja julgeolekuprobleemide lahendamise. Esimeseks võimaluseks oleks kahtlemata ressursside koondamine Euroopa ühishuvi pakkuvatesse kaitsevaldkonna juhtprojektidesse. Olen täiesti teadlik, et peamiste investeerimisprioriteetide väljaselgitamine ei ole lihtne ülesanne, kui on vaja tõsta meie valmisolekut või tugevdada Euroopa panust NATOsse. Sellega seoses pean vajalikuks uurida, kuidas oleks võimalik teostada kaitseinvesteeringute järelevalvet ELi tasandil struktureeritumas vormis. Alustada tuleks Euroopa kaitsetööstuse strateegias esitatud näitajatest, mida on edasi arendatud nende integreerimise näol ELi juhtimisse ja riiklikesse programmidesse. Keskpikas perspektiivis peame innustama liikmesriike kulutama paremini, üheskoos, rohkem ja Euroopa huve silmas pidades. Nagu ametisseastuva presidendi poliitilistes suunistes märgitakse, seisneb esimene ülesanne kiireloomulises vajaduses riiklikud relvajõud – nagu liikmesriigid ette näevad – taastada, neid varustada ja ümber kujundada.

Järgmine mitmeaastane finantsraamistik on hea võimalus maksimeerida liidu kosmosevaldkonna meetmete mõju, kasutada ELi eelarvet ELi prioriteetide saavutamiseks ning tagada erainvesteeringute ja riiklike avaliku sektori investeeringute prognoositavus. Tugeva ja uuendusliku kosmosetööstuse toetamiseks kavatsen tugineda ka kogemustele, mis on saadud komisjoni kosmosettevõtluse tugialgatuse CASSINI raames.

Nagu president von der Leyeni suunistes uuele komisjonile märgitakse, luuakse uue investeerimisvahendina Euroopa Konkurentsivõime Fond, millest toetatakse ELi konkurentsivõime jaoks kriitilise tähtsusega strateegilisi sektoreid, sealhulgas kosmosetööstust. Kui mind ametisse kinnitatakse, teen selle eesmärgi nimel tihedat koostööd heaolu ja tööstusstrateegia eest vastutava juhtiva asepresidendi ning eelarve, pettusevastase võitluse ja avaliku halduse volinikuga.

Järgmises mitmeaastases finantsraamistikus peab kaitsektori rahastamine olema Euroopa kaitsetööstuse konkurentsivõime ja tootmisvõimekuse toetamiseks veelgi ambitsioonikam.

Kui mind ametisse kinnitatakse, aitan kaasa ühtse turu tugevdamisele, luues tõelise kaitseotstarbeliste toodete ja teenuste ühtse turu. Põhitähelepanu pööratakse standardimisele, sealhulgas NATO sõjaliste standardite rakendamisele liikmesriikides, ning sertifitseerimise ühtlustamisele. Need jõupingutused hõlmavad kokkulepituid tsiviil- ja kaitsestandardite, näiteks NATO STANAGi standardite kasutamise edendamist ELi kaitsetööstuse programmide raames ning kiire ristsertifitseerimise toetamist, et tagada koostalitlusvõime ja vähendada tõkkeid kaitseotstarbeliste toodete turule sisenemisel kogu ELis. Lisaks kaitseotstarbeliste toodete edastamist ja kaitsealaseid riigihankeid käsitlevate direktiivide läbivaatamisele tuleb mõelda ka kõigi ettevõtjate paremale turulepääsule, tihedamale ja sujuvamale piiriülesele koostööle ning varustuskindluse suurendamisele. Kui mind ametisse kinnitatakse, teen 2025. aasta esimesel poolel koostööd kolleegiumi teiste liikmetega, et esitada ELi kosmoseküsimusi reguleeriva õigusakti ettepanek, mis sillutab teed ühtsele kosmoseturule. See suurendab meie kosmoseotsetuse konkurentsivõimet, loob rohkem ärivõimalusi ja lihtsustab meie kosmoseettevõtete tegevust.

Usun kindlalt, et pidev koostöö peamiste sidusrühmadega, nagu Euroopa Parlament, nõukogu, liikmesriigid, tööstus, teadusringkond ja laiem avalikkus, võib tagada vajaliku sidususe ja konsensuse, et toetada Euroopa kaitsetööstuse ja kosmosevaldkonna ambitsioonikat tegevuskava.

4. Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on toonud täiemahulise sõja tagasi Euroopa mandrile. Millised on Teie prioriteetid ELi esimese kaitse ja kosmose volinikuna, kellel on juhtroll Euroopa kaitsekoostöö liidu loomisel ja valge raamatu koostamisel Euroopa kaitse tuleviku kohta, et toetada liikmesriike Euroopa kaitsevõime taastamisel vahetus, keskpikas ja pikas perspektiivis, et tagada ELi kodanike julgeolek? Kas võiksite sellega seoses tuua näiteid algatustest, mida komisjon saaks arendada ja mis oleksid kooskõlas komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning liikmesriikide määratletud vajadustega ja Versailles' deklaratsioonis võetud kohustustega?

Usun kindlalt, et me suudame täiendada riiklikke kaitsevarusid ja varustada liikmesriikide relvajõud kõigega, mis on vajalik kõige äärmuslikumate sõjaliste hädaolukordadega toimetulekuks. See tähendab ulatuslikke investeeringuid meie kaitsevõime taastamisse võimalikult tõhusal viisil.

Nende kriitiliste vajaduste rahuldamiseks on eri ajakavade lõikes kaks erinevat takistust. Lühiajalises perspektiivis peame kiiresti suurendama ELi valmisolekut võimaliku sõjalise agressiooni puhuks. Samal ajal tuleb teha plaane keskpikas ja pikas perspektiivis, ning teadvustada, et järgmistel aastakümnetel vähendab USA tõenäoliselt oma sõjalist kohalolekut Euroopas, kuna ta soovib keskenduda Hiinast tulenevale strateegilisele väljakutsele. Need kaks probleemi rõhutavad vajadust kiiresti tugevdada ELi kaitsealast sõltumatust ja kaitsevõimet ning seega tagada, et liit suudab oma huve ja julgeolekut üha keerukamal ülemaailmsel maastikul tõhusalt kaitsta.

Lisaks usun, et lühiajalises perspektiivis peame jätkama kaitsealase teadus- ja arendustegevuse toetamist Euroopa Kaitsefondi kaudu. Samuti peame jätkama kahe erakorralise vahendi, Euroopa kaitsetööstuse ühishangete kaudu tugevdamise instrumendi (EDIRPA) ja laskemoona tootmist toetava määruse (ASAP), rakendamist.

Selleks et märkimisväärselt suurendada koondnõudlust ELis ja laiendada tavapärase kaitseotstarbelise varustuse tööstuslikku tootmist, tuleb võimalikult tihedas koostöös liikmesriikidega teha palju rohkem, sealhulgas: i) edendada asjakohast teabevahetust ELi liikmesriikide, ELi ja NATO vahel kaitseressursside praeguste hulga vajaduste ja kohta, mille tulemuseks võib lõpuks olla ELi kaitsetööstuse tootmiskava koostamine. Kava alusel võiks Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (EDTIB) tootmisvõimet kohandada ja optimeerida ELi liikmesriikide ja NATO liitlaste kollektiivsete julgeolekuvajadustega koordineeritud ja tõhusal viisil; ii) uurida liikmesriikidega ELi sõjalise julgeoleku kriteeriumidel põhinevate ühiste varude loomise võimalusi ning teostada kaitsetööstuse suutlikkuse suurendamise ja investeeringute järelevalvet ELi näitajate abil. Need näitajad võiks integreerida riiklikesse programmidesse; iii) edendada ühishankeid tulevase Euroopa kaitsetööstuse programmi (EDIP) kaudu, et koondada nõudlust ja alandada hinnataset.

Seepärast kavatsen teha koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, et Euroopa kaitsetööstuse programm kiiresti vastu võtta, ning loodan Teie olulisele toetusele selles küsimuses.

Loodan ka Teie toetusele sõjaväelise liikuvuse muutmisel terviklikuks sõjalise logistika ressursiks, mis nõuab muu hulgas märkimisväärselt investeeringuid sõjaväelise liikuvuse taristusse ning selle liikuvusega seotud regulatiivsete kitsaskohtade kõrvaldamist. Peame parandama kaupade õhustranspordi suutlikkust ja suurendama investeeringuid logistikataristusse, nagu sadamad, lennujaamad, raudteed, veeteed ja maanteed. Kui mind ametisse kinnitatakse, kavatsen teha sõjaväelise liikuvuse nendes aspektides tihedat koostööd kestliku transpordi ja turismi

volinikuga. Lisaks peame välja töötama vajaliku taristu sellistes valdkondades nagu digiüleminek, voogude seire ja lasti optimeerimise süsteemid. Hõlbustada tuleb vägede ja varustuse kiiret piiriülest liikumist, vähendades märkimisväärselt lähetamisega ning suurendades seeläbi märkimisväärselt meie kollektiivkaitset ja operatiivvalmidust.

Need meetmed eeldavad sõjaväelise liikuvuse tõhustamist selliselt, et kõrvaldatakse kõik tõkked.

Me peame suutma tagada oma liikmesriikide relvajõududele uued kaitsevõimed. Meie käsutuses peavad olema piisavad vahendid, et keskenduda suurimatele ühistele ja piiriülestele ohtudele. See nõuab järgmises mitmeaastases finantsraamistikus Euroopa investeringuid. Kuid me teeme ka ettepanekud kiireloomuliste kaitseinvesteeringute vajaduste kohta.

Lisaks sellele peame kaaluma võimalusi, mis võivad hõlmata ELi tasandi rahastamist, liikmesriikide osamakseid ja uuenduslikke rahastamislahendusi, et stimuleerida erasektori investeringuid kaitsevõimesse teatavates prioriteetsetes valdkondades, nagu Euroopa õhukaitsekilp, küberkaitse, sõjaväeline liikuvus või droonitehnoloogia.

Meie edasise tegevuse sellistes prioriteetsetes valdkondades peavad ühiselt määratlema komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja liikmesriikide täielikul osalusel, kes otsustavad lõpuks, milliseid prioriteete esimesena käsitleda. See on väga oluline, et tagada sujuv üleminek Euroopa kaitsevõime edendamise tugevale raamistikule.

5. Teile on tehtud ülesandeks esitada (koostöös komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga) valge raamat Euroopa kaitse tuleviku kohta juba oma ametiaja esimese 100 päeva jooksul ning selle protsessi kaudu anda oma panus nõukogu, parlamendi, üldsuse ja muude sidusrühmade ühisesse visiooni ja ambitsioonidesse ning tugevdada ELi ja NATO partnerlust. Kuidas kavatsete teha proaktiivset ja tulemuslikku koostööd Euroopa Parlamendiga nii Euroopa kaitse tulevikku käsitleva valge raamatu kui ka muude Teie vastutusvaldkonda kuuluvate algatuste väljatöötamise ja arendamise protsessis alates esimestest etappidest kuni nende rakendamise ja elluviimiseni (sealhulgas järgmise mitmeaastase finantsraamistiku eel)? Kas võiksite sellega seoses kirjeldada täpsemalt, kuidas kavatsete: hoida alal korrapäraseid arvamuste vahetusi täiskogul ja asjaomaste parlamendikomisjonidega; tagada struktureeritud dialoogi ja kindlustada vajadusel lühikese etteteatamisajaga oma kohaloleku märkimisväärsete sündmuste või oluliste arengute korral; tagada, et Euroopa Parlamendi seisukohti võetakse nõuetekohaselt arvesse õigusaktide ettepanekutes ning ELi teatistes ja strateegiates; tagada, et parlamendile jagatakse Teie vastutusala seotud asjakohast teavet ja dokumente, sealhulgas neid, mida jagatakse nõukoguga, ning et asjaomaseid komisjone teavitatakse viivitamata ja täielikult nii kirjalikult kui ka suuliselt; ning tagada, et kinniste koosolekute ajal antakse Euroopa Parlamendile asja- ja ajakohast mitteavalikku teavet?

Ametisseastuv president tegi mulle koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi kandidaadiga ülesandeks töötada välja valge raamat Euroopa kaitse tuleviku kohta, eelkõige algatada arutelu üldsuse, sidusrühmade, Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, et saavutada konsensus ELi kaitsevaldkonna uue ühise lähenemisviisi suhtes. Valge raamat, mis tuleb esitada komisjoni ametiaja esimese 100 päeva jooksul, on lähtepunktiks ja selle eesmärk on kaasata Teid protsessi varases etapis, määrares kindlaks võimalikud suunad ja edasised sammud.

Nagu ametisseastuv president tähelepanu juhtis, nõuab Euroopa kaitsmine liikmesriikide ja ELi institutsioonide tihedat koostööd. Euroopa kaitsmine tähendab Euroopa kodanike kaitsmist. Valimisjärgne ELi uuring näitab, et ELi kaitse ja julgeolek olid üks seitsmest prioriteedist, mis pani kodanikke valimistel osalema. Teie institutsiooni panuse kaudu saavad Euroopa kodanikud tõeliselt kaitseküsimustes oma sõna sekka öelda, mis ei ole ega tohiks olla ainult liikmesriikide ja sõjaliste ekspertide ainuõigus. Valge raamat Euroopa kaitse tuleviku kohta on suurepärane võimalus osaleda ulatuslikus avalikus arutelus selle üle, mida tuleks kaitsevalmiduse saavutamiseks teha.

Kavatsen teha koostööd Euroopa Parlamendiga, austades täielikult liikmesriikide olulist rolli suveräänsete otsustajatena kaitseküsimustes. Teid kutsutakse selles protsessis osalema ning esitama oma seisukohad, millises suunas tuleks Euroopa kaitset edasi arendada. Euroopa Parlamendi aastaaruanded ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta annavad võimaluse kasutada saadud kogemusi tõhusalt valge raamatu ettevalmistamisel.

Kui mind ametisse kinnitatakse, saab mul olema au esitleda valget raamatut täiskogu istungil, kus me saaks üheskoos kindlaks määrata Euroopa Parlamendi komisjonide tasandil kaitseküsimustes peetava tõhustatud dialoogi suund.

Valge raamatu avaldamine on vaid ühise teekonna algus meie ühise visiooni määratlemisel. Minu kaitse- ja kosmosevolinikuks kinnitamise korral luban teha Euroopa Parlamendiga tõhusat ja veelgi tihedamat koostöö.

Samuti teen Teiega koostööd ELi ja NATO partnerluse küsimuses, mida ma püüan arendada tihedas koostöös kõrge esindaja/asepresidendi kandidaadiga ning järgides täielikult kaasavuse, vastastikkuse ja ELi otsustusprotsessi sõltumatuse põhimõtteid, austades samal ajal iga liikmesriigi julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära.

Olen veendunud, et Euroopa Liit võib pakkuda liikmesriikide ja NATO kaitsealaste jõupingutuste täiendamisel ainulaadset lisaväärtust. Kavatsen oma tegevuses toetuda ELi erivahenditele, nimelt eelarvele ja regulatiivsele suutlikkusele, samuti kosmosevaradele, mida saab kasutada liikmesriikide ja NATO toetamiseks kriitiliste kaitseressursside väljatöötamisel. Peamine on tugevdada NATO kesksel rollil kollektiivkaitses. Olen kindel, et meil saab olema palju võimalusi arutada ELi panust Euroopa üldisesse kaitsevalmidusse ja selle täiendavust NATOga.

Sellega seoses sooviksin avaldada tunnustust NATO parlamentaarses assamblees osaleva Euroopa Parlamendi delegatsiooni tööle. Euronesti parlamentaarse assamblee eelmise kaaspresidendina hindan ma eelkõige parlamentaarset diplomaatiat ning mul on hea meel hakata tegema koostööd NATO parlamentaarse assambleega suhtlemiseks loodud delegatsiooni ja Euroopa Parlamendi asjaomaste komisjonidega.

Peamised seadusandlikud ettepanekud, millele minu missioonikirjas osutatakse, eelkõige Euroopa kaitsetööstuse programm ja tulevane ELi kosmoseküsimusi reguleeriv õigusakt, on minu töö olulised esimesed verstapostid, milles Euroopa Parlament osaleb kaasseadusandjana. Loodan teha parlamendiga koostööd Euroopa kaitsetööstuse programmi loomist käsitleva ettepaneku raames. Teen oma talitustele ülesandeks koostada tehnilisi ülevaateid, et toetada Teie eelseisvat tekstianalüüsi.

Tulevase ELi kosmoseküsimusi reguleeriva õigusakti puhul on Euroopa Parlament järjekindlalt väljendanud oma toetust. Pean silmas ohutuse ja kestlikkusega seotud kavandatud katseprojekte, mis on selliste õigusaktidega otseselt seotud. Ühise seisukoha kohaselt vajame kosmoseettevõtjatele ühtseid eeskirju, et osutada sujuvalt teenuseid kogu liidus. ELi kosmoseküsimusi reguleeriv õigusakt on sobivaim vahend kosmosesektoris sellise ühtse turu loomiseks. Seda lähenemisviisi toetavad liikmesriigid, Euroopa Parlament ja sidusrühmad (tööstus ja akadeemilised ringkonnad), kellega on ettevalmistusprotsessi käigus põhjalikult konsulteeritud. Tihe suhtlus liikmesriikide, Euroopa Parlamendi ja kosmosetööstusega on selle algatuse edu jaoks väga oluline.

Kui mind ametisse kinnitatakse, kavatsen tegutseda selle nimel, et tugevdada kosmosetööstuse konkurentsivõimet ja maksimeerida kosmoseandmete kasutuselevõttu. Teatavate tehnoloogiliste tõkete kõrvaldamiseks kõigis majandussektorites ja Euroopa turu killustatuse vähendamiseks tuleb rohkem ära teha. Jään lootma Teie toetusele.

Seoses järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamisega on käimasolevate programmide läbivaatamine suurepärane võimalus asjaomaste parlamendikomisjonidega eesseisvate probleemide üle arvamusi vahetada. Pean silmas ELi kosmoseprogrammi hiljutist vahehindamist ja eelseisvat Euroopa Kaitsefondi läbivaatamist. Järgmine mitmeaastane finantsraamistik on hea võimalus maksimeerida liidu meetmete mõju, kasutada ELi eelarve mõju oluliste kiireloomuliste ELi prioriteetide saavutamiseks, tagada erainvesteeringute ja riiklike avaliku sektori investeeringute prognoositavus, tugevdada eesmärkide vahelist koostoimet, ning lihtsustada halduskoormuse vähendamiseks ELi finantsmaastikku. Kavatsen teha tihedat koostööd Euroopa Parlamendiga, et ta saaks täielikult täita oma seadusandlikku, kontrolli- ja tegevuskava koostamisega seotud ülesandeid. Austan suhetes Euroopa Parlamendi ja nõukoguga täielikult võrdse kohtlemise põhimõtet vastavalt 2010. aasta raamkõkkuleppe ja 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe sätetele.

Olen täiesti teadlik, et minu vastutusala on seotud tundlike teemadega, mille arutamine toimub piiratud vormis. Teemade tundlikkus ei takistaks mul leida konstruktiivseid viise teabevahetuseks Euroopa Parlamendiga vastastikuse usalduse vaimus.

Kui see peaks vajalikuks osutama, oleksin ka valmis uurima võimalusi asjakohaste ja praktiliste kommunikatsioonikanalite väljatöötamiseks, et jagada tundlikku teavet minu missioonikirjas kirjeldatud poliitikavaldkondade eest vastutavate komisjonidega.

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni küsimused

6. Milline on Teie nägemus oma vastutusosalast lisaks missioonikirjas esitatule ja millise jälje tahaksite endast maha jätta? Millised seadusandlikud ettepanekud ja muud algatused soovitate volinike kolleegiumil vastu võtta järgmise viie aasta jooksul ja eelkõige esimese 100 päeva jooksul? Kuidas kavatsete tagada, et need ettepanekud, aga ka kehtivate õigusaktide rakendamine tugevdaksid Euroopa konkurentsivõimet? Kas kavatsete nende seadusandlike ettepanekute aluseks võtta spetsiaalsed mõjuhinnangud? Millised on Teie plaanid eelkõige kaitseotstarbeliste toodete ja teenuste ühtse turu, Euroopa Kaitsefondi, ELi kosmoseküsümusi reguleeriva õigusakti, kosmosealase andmemajanduse strateegia ning EDIRPA, laskemoona tootmist toetava määruse, Euroopa kaitsetööstuse strateegia ning ELi julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia rakendamiseks?

Kui Euroopa Parlament mind ametisse kinnitab, on mul au ja privileeg asuda ametisse esimese kaitse ja kosmose volinikuna. Olen teadlik, et see uus ametikoht on osa ELi vastusest Ukraina sõjale ja kasvavatele geopoliitilistele pingetele. Mind julgustab teadmine, et Euroopa Liit on oma ajaloo jooksul üle saanud arvukatest kriisidest ja on alati edasi arenenud ning suurendanud oma suutlikkust uute väljakutsetega toime tulla. Meie huvide kaitsmine sellistes strateegilistes valdkondades, nagu kosmos ja kaitse, on osa sellest mõtteviisist. Tagaksin, et ELi kaitsetööstusel ja kosmosepoliitikal oleks püsiv mõju ELi majandusele, julgeolekule ja kaitsele, aidates kaasa ELi kodanike heaolule.

Peame viima ELi kaitse järgmisele tasemele, liikudes ambitsioonikate meetmete abil tõelise Euroopa kaitsekoostöö liidu loomise suunas. Liikmesriikide koostöö peaks olema pigem norm kui erand. Nad peaksid investeerima mitte ainult rohkem, vaid ka paremini, justnimelt ühiselt ja peamiselt Euroopa kaitsetööstusse. Meie kaitsetööstus võib ammutada inspiratsiooni Euroopa kosmosevaldkonna juhtprogrammide, nagu Galileo või Copernicus raames toimuvast tööstuskoostööst. Need programmid edendavad kogu liidule kasulikke ühisprojekte ja teenuseid.

Nagu nähtub ametisseastuva presidendi poliitilistest suunistest ja minu missioonikirjast, näen ma tõelise kaitseliidu suunas liikumisel kolme peamist töösuunda.

Esimene neist töösuundadest hõlmaks tõelise kaitseotstarbeliste toodete ja teenuste ühtse turu loomist, mis tähendab, et liikmesriigid loobuvad oma praegustest peamiselt riiklikest lähenemisviisidest kaitseturu ja -tööstuse kasuks. Erilist rõhku tuleks pöörata standardimisele, sealhulgas NATO sõjaliste standardite rakendamisele liikmesriikides, ning sertifitseerimise ühtlustamisele. Need jõupingutused hõlmavad kokkulepitud tsiviil- ja kaitsestandardite, näiteks NATO STANAGi standardite kasutamise edendamist ELi kaitsetööstuse programmide raames ning kiire ristsertifitseerimise toetamist, et tagada koostalitlusvõime ja vähendada tõkkeid kaitseotstarbeliste toodete turule sisenemisel kogu ELis.

Teiseks tuleb omavahel täpsemalt kooskõlla viia ELi vajaduste kindlaks tegemine ning nende vajaduste rahuldamiseks tehtavad investeeringud ELi programmide ja eelarve kaudu.

Kolmandaks oleks Euroopa ühishuvi pakkuvate kaitsevaldkonna juhtprojektide väljatöötamine liidu julgeoleku- ja kaitsehuvide ning tehnoloogilise suveräänsuse seisukohast kriitilise tähtsusega ning kaaluks üles üksikute liikmesriikide finants- ja tööstussuutlikkuse. Kavatsen teha liikmesriikidega tihedat koostööd, et aidata neil ellu viia ühisprojekte õhukaitse, küberkaitse, drooni- ja mehitud õhusõidukite vastaste tehnoloogiate ning muude esmatähtsate prioriteetide valdkonnas. Lisaks jätkaksin seni tehtud edusammudele tuginedes sõjaväelise liikuvuse prioriseerimist. Samuti soodustaksin ma koostööd Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (EDTIB) ning Ukraina vahel, eelkõige droonide ja innovatsiooni valdkonnas, tuginedes hiljuti Kiievis loodud ELi innovatsioonibüroole.

Euroopa kaitsekoostöö liidu suunas liikumisel tugineme kogemustele, mis on saadud lühiajalistest erakorralistest vahenditest, nagu laskemoona tootmist toetav määrus (ASAP) ja Euroopa kaitsetööstuse ühishangete kaudu tugevdamise instrument (EDIRPA).

Samuti kohustaksin tõhustama Euroopa Kaitsefondi jõupingutusi ELi kaitsevõime killustatuse vähendamisel ja Euroopa kaitsetööstuse konkurentsivõime suurendamisel. Samuti on väga oluline kiiresti rakendada Euroopa kaitsetööstuse strateegias kavandatud meetmeid ning võtta kiiresti vastu ja alustada praegu nõukogus arutlusel oleva Euroopa kaitsetööstuse programmi rakendamist. Euroopa kaitsetööstuse programmi puhul on Euroopa Parlamendil täita lähikuudel oluline roll.

Tulevikku vaadates pööraksin erilist tähelepanu Euroopa kaitsetstarbeliste toodete ja teenuste ühtse turu loomise toetamisele ning Euroopa kaitsetööstuse konkurentsivõime ja suutlikkuse stimuleerimisele.

Usun, et me vajame paradigmuuutust ka kosmosega seotud küsimustes. Minu visioon keskendub ELi positsiooni tugevdamisele ülemaailmse kosmosevaldkonna liidrina, seades samal ajal esikohale kosmosesektori konkurentsivõime, maksimeerides kosmose kasutamist julgeoleku ja kaitse eesmärgil ning tõhustades kosmosevarade kaitset.

ELi julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia on minu lähenemisviisi nurgakiviks. Kavatsen teha tihedat koostööd liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi kandidaadiga, ülejäänud kolleegiumi ja liikmesriikidega, et tagada selle jätkuv rakendamine.

Kõigepealt keskenduksin kosmoseteenuste kaitse eesmärgil arendamise jätkamisele. Peamiste algatuste hulka kuuluvad Galileo avalik reguleeritud teenus ja IRIS² turvalise ühenduvuse teenused, mis hakkavad 2030. aastaks pakkuma riiklikele ja kaitsevaldkonna kasutajatele turvalisi ühenduvusteenuseid. Keskpikas perspektiivis tegeleksin ma uute riiklike teenuste väljatöötamisega Maa seire valdkonnas, kusjuures praegu on käimas nii katseprojekt kui ka teostatavusuuringud. Samal ajal suurendame ELi kosmose jälgimise ja seire teenuste kaudu kosmosevaldkonna olukorrateadlikkust ning töötame välja katsemissiooni kosmoses toimuvate operatsioonide ja teenuste jaoks. Samuti võtan eesmärgiks tagada autonoomse, reageerimisvõimelise ja mitmekülgse juurdepääsu kosmosele. Pikas perspektiivis kavatsen arendada autonoomseid võimekusi kosmoses toimuvate operatsioonide ja teenuste valdkonnas.

Kui mind ametisse kinnitatakse, seaksin ma prioriteediks tugeva ja uuendusliku kosmosetööstuse, mis on ELi konkurentsivõime ja julgeoleku peamine tugisammas. Jätkaksin tööd ELi kosmosetööstuse toetamisel, eelkõige orbiidile saatmise võimekust, teadusuuringuid ja innovatsiooni käsitleva strateegilise lähenemisviisi edendamisel ning uuenduslike idu- ja kasvufirmade toetamisel.

Minu missioonikirja kohaselt on ELi kosmoseküsimusi reguleeriv õigusakt ELi kosmosepoliitika põhielement, kuna sellega luuakse ühtne kosmosetur, lihtsustatakse meie kosmosettevõtjate tegevust ja luuakse uusi äri võimalusi. Teeksin kõik, et ELi kosmosetööstuse rakendamise aluseks oleks standardimine. Ühise lähenemisviisi, ühiste normide ja asjakohaste koordineerimismehhanismide kehtestamisega paneme aluse konkurentsivõimelisele ELi kosmosetööstusele. Selle protsessi kohta viidi 2024. aasta alguses läbi põhjalik mõjuhindang. Selle tulemused olid selged: vajame kosmosettevõtjatele ühtseid eeskirju, et osutada sujuvalt teenuseid kogu liidus. ELi kosmoseküsimusi reguleeriv õigusakt on kõige sobivam vahend sellise ühtse kosmoseturu loomiseks, ELi kosmosetööstuse üleilmse konkurentsivõime suurendamiseks ja kõigile operaatoritele võrdsete võimaluste pakkumiseks. Tööstus ja teised peamised sidusrühmad on konsultatsiooniprotsessi käigus väljendanud sellele lähenemisviisile üldist toetust.

Kavatsen töötada Euroopa kaitsetstarbeliste toodete ja teenuste ühtse turu loomise nimel. Komisjon teeb ettepaneku luua Euroopa Konkurentsivõime Fond, et stimuleerida investeringuid strateegilistes tehnoloogiatesse sellistes valdkondades nagu tehisintellekt, kosmos, puhas tehnoloogia, biotehnoloogia ning üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid. Meie eesmärk on kasutada oma eelarve mõjuvõimu erainvesteeringute võimendamiseks ja riskide vähendamiseks meie ühiste eesmärkide saavutamisel, kuna Euroopa saab kasutada oma kollektiivset tugevust investeerida ühiselt ambitsioonikatesse ühisprojektidesse.

7. Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta, et suurendada kaitsetööstuse suutlikkust toota tõhusalt ja konkurentsivõimeliselt piisaval hulgal asjaomaseid tooteid ja teenuseid? Kuidas kavatsete laiendada kaitsetööstusvõimet kogu ELis, et vähendada põhjendamatu välissõltuvust, eelkõige VKEde ja väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate puhul, ilma et see piiraks muudele ELi poliitikavaldkondadele eraldatud eelarvet? Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et tagada Euroopa tööstusele parem juurdepääs toorainetele ja põhikomponentidele ning vähendada teatavate tehnoloogiate kasutamise piiranguid? Millised on Teie plaanid Euroopa kaitsetstarbeliste toodete ja teenuste ostmise atraktiivsemaks muutmiseks? Kuidas kavatsete tagada, et ELi toetus ELi kaitsektori tehnoloogilisele ja tööstuslikule baasile (EDTIB) käiks käsikäes VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate integreerimisega tarneahelatesse ning tõeliselt uute partnerluste stimuleerimisega eri liikmesriikide osalejate vahel? Kuidas kavatsete laiemas plaanis tõhustada liikmesriikidevahelist koostööd ja millise rolli näete ette Euroopa Kaitseagentuurile? Milline on Teie nägemus piiriülese koostöö kujundamisest ja võimalikust spetsialiseerumisest kaitsetööstuses? Milline on Teie arvates digitehnoloogiate roll Euroopa kaitstes? Kuidas saaks Teie arvates Euroopa kaitsetööstuse programmi eelarvet ja struktuure maksimaalselt ära kasutada? Kui suured oleksid Teie arvates asjakohased finantsressursid Euroopa kaitsetööstuse programmi ja sellega seotud praeguste vahendite jaoks ning kuidas kavatsete neid tagada? Kuidas

kavatsete tagada, et Euroopa kaitsetööstuse programmist oleks ELi tööstusele võimalikult suur kasu, ja milline on Teie arvamus selle rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide kohta? Mida arvate ELi lähenemisviisist Ukraina kaitsetööstust otseselt rahastada ja kas kavatsete seda lähenemisviisi tugevdada? Milline on teie nägemus Euroopa kaitsetööstuse programmi tulevikust pärast 2027. aastat?

Kaitsevalmidus eeldab, et liidu ja selle liikmesriikide käsutuses on kõik äärmuslikumate sõjaliste hädaolukordadega toimetulekuks vajalikud võimekused ja neid on võimalik täielikult ära kasutada. See tähendab kõigi elutähtsate tehnoloogiate valdamist ja vajalike seadmete varustuskindlust ning nende kasutamise piirangutest loobumist.

Selle eesmärgi saavutamiseks usun kindlalt, et EL peaks saama tugineda kaitsesektori tehnoloogilisele ja tööstuslikule baasile, mis on konkurentsivõimeline üleilmsel tasandil, kuid on ka reageerimisvõimeline ja vastupidav, et reageerida mahult ja õigeaegselt mis tahes vajadusele, mida liikmesriigid on väljendanud, et vältida mis tahes ohtu või sellele vastu seista. Selline ELi kaitsesektori tehnoloogiline ja tööstuslik baas (EDTIB) peab samuti olema vastupidav tarneahelaid mõjutavatele mis tahes šokkidele, et jätkata oma rolli täitmist kõige rangemate piirangute korral.

Minu esimene eesmärk oleks seega võtta uusi meetmeid kaitsetarbeliste toodete ja teenuste ühtse turu potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks. See võimaldaks ELi kaitsetööstusel saada kasu suuremast turust, suurendada tõhusust ja parandada juurdepääsu innovatsioonile.

Lisaks on VKEde piiriülene osalemine kaitsevaldkonna tarneahelates oluline parameeter tõelise Euroopa kaitsetarbeliste toodete ja teenuste ühtse turu saavutamisel. Sellega seoses usun, et saame tugineda Euroopa Kaitsefondiga saadud edukatele kogemustele, kuna kolmandik selle toetusesaajatest on VKEd. Samuti on VKEde rahastamisele juurdepääsu hõlbustamiseks ette nähtud muud vahendid, nt juba olemasolev kaitsevaldkonna omakapitalirahastu ja Euroopa kaitsetööstuse programmi määruse ettepanekus esitatud tarneahelate ümberkujuendamise kiirendamise fond. Minu kaitse ja kosmose volinikuks kinnitamise korral jäävad VKEd kõigis meie Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi toetavates ELi kaitsetööstuse programmides keskseks teemaks ning me jätkame nende toetamiseks uute viiside ja vahendite otsimist, keskendudes eelkõige lihtsustamisele.

Olen valmis tegema kaasseadusandjatega tihedat koostööd tagamaks, et nad võtaksid kiiresti vastu meie kõige värskema määruse ettepaneku Euroopa kaitsetööstuse programm (EDIP) loomise kohta. Programm hõlmab mitut meetet, mille eesmärk on viia ellu Euroopa kaitsetööstuse strateegias (EDIS) seatud ambitsioonikad eesmärgid, ning antakse rahalist toetust Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõime suurendamiseks, selleks on eraldatud 1,5 miljardit eurot.

Euroopa kaitsetööstuse programm pakub uusi stiimuleid ja raamistikke, et soodustada ja hõlbustada nõudluse koondamist Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi raames toodetud toodete järele ning täiendavaid investeeringuid meie kaitsetööstuse tugevdamisse. Täpsemalt toetatakse Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõime toetamisega Euroopa asjaomaste kaitsetarbeliste toodete tootmisvõimsuse suurendamist, tagades, et need on liikmesriikidele kättesaadavad õigel ajal ja mahus ning laiendades laskemoona tootmist toetava määruse (ASAP) alusel testitud sekkumisloogikat. Lisaks võetakse Euroopa kaitsetööstuse programmiga kasutusele ka meetmed, mille abil muudetakse Euroopa kaitsetarbeliste toodete ostmine atraktiivsemaks. Komisjon on teinud ettepaneku luua Euroopa kaitsetarbeliste kaupade müügimehhanism, mille eesmärk on soodustada ELi varustuse kättesaadavust ja hõlbustada selle soetamist. See mehhanism hõlmab Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi abil toodetud varustuse kataloogi väljatöötamist ning Euroopa kaitsetööstusreservide loomist, et suurendada toodete kättesaadavust ja lühendada tarneaega.

Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõime ja atraktiivsus sõltub ka selle innovatsioonipotentsiaalst, mida tuleb toetada piisavate investeeringutega. Sellega seoses on digitehnoloogial potentsiaal tõhustada Euroopa kaitset paljudes valdkondades alates küberjulgeolekust kuni kõrgetasemeliste sõjaliste operatsioonideni. Digitehnoloogia põhiraakendusi käsitletakse juba Euroopa Kaitsefondi raames. Siiski on vaja rohkem ära teha tagamaks, et Euroopa kaitsesektori tehnoloogiline ja tööstuslik baas pakuks meie relvajõududele tipptasemel lahendusi, mistõttu kavatsen edendada ELi investeeringuid kaitseinnovatsioonimeetmetesse.

Ilma piisavate investeeringuteta ei ole ka kaitsevalmidust, edukat ühtset turgu ega Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi. Minu teine eesmärk oleks seega toetada igal võimalikul viisil investeeringute

märkimisväärset suurendamist Euroopa kaitsetööstusesse. Liikmesriigid peavad tegema rohkem investeeringuid, et kiiresti likvideerida järgmiseks kümnendiks praegune üle 400 miljardi euro suurune kaitseinvesteeringute puudujääk. Me ei vaja mitte ainult rohkem investeeringuid, vaid ka paremaid investeeringuid, mida tehakse ühiselt ja Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi toetavalt, et saavutada vajalik mastaabiefekt.

Seetõttu peaksime kulutama rohkem, paremini ja üheskoos. Võttes arvesse Euroopa ees seisvaid julgeolekuprobleeme, olen kindel, et liikmesriigid ja Euroopa Parlament toetavad seda lähenemisviisi.

ELi toetus peaks hõlmama Euroopa kaitsetööstuse programmi kava ja kogu meie sekkumisloogikat, et toetada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet, st toetust teadus- ja arendustegevusega seotud koostööle, tootlikele investeeringutele ja ühishangetele.

Vajame rohkem ühiseid ja sidusamaid kulutusi. Sellega seoses pühenduksin alati sellele, et julgustada liikmesriike kasutama täiel määral ära olemasolevaid ELi tasandi algatusi ja raamistikke, sealhulgas neid, mis on välja töötatud ja mida hallatakse Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) raames. Näiteks kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise (CARD), alalise struktureeritud koostöö (PESCO) ning võimearendusplaani (CDP) eesmärk on suunata ja hõlbustada liikmesriikide kaitsealast koostööd. Olen veendunud, et tihe koostöö komisjoni talituste, Euroopa Kaitseagentuuri ja Euroopa välis teenistuse vahel on keskse tähtsusega, et tagada järjepidev lähenemisviis kõigi ELi kaitsealgaatuste vahel.

Edukam Euroopa kaitsesektori tehnoloogiline ja tööstuslik baas saab anda kaitsevalmidusse sisulise panuse ainult siis, kui see on vastupidav kõige äärmuslikumate ettenägematute olukordade suhtes. Kaitsetööstus ei täida oma eesmärki, kui ta lõpetab liikmesriikide varustamise siis, kui nad seda kõige rohkem vajavad. Minu kolmas eesmärk oleks seega oluliselt tugevdada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi üldist vastupanuvõimet. See tähendab Euroopa kaitsetegevõtete jaoks püsiva juurdepääsu parandamist kriitilise tähtsusega toorainetele, komponentidele ja tehnoloogiatele; ühtse turu kindla juhtimise kehtestamist; ning kaitsetstarbeliste toodete kasutamisele piirangute seadmise vältimist. Viimasega seoses on oluline rõhutada, et Euroopa kaitsetööstuse programmi eesmärk on toetada pikaajalisi ja struktureerivaid projekte, mis lähevad erakorralistest meetmetest kaugemale. Seetõttu usun, et Euroopa Kaitsefondi tegevuskaval põhinevad abikõlblikkuse tingimused on õiged, et parandada meie kaitsevalmidust ja selle tõhusust.

Kaitse ja kosmose volinikuna teeksin koostööd kaasseadusandjatega, et rakendada Euroopa kaitsetööstuse programmi meetmeid, sealhulgas varustuskindluse korda. See kord kaitseb liikmesriike ja aitab tööstusel saada juurdepääs kaitsetstarbeliseks tootmiseks vajalikele ressurssidele. Euroopa Parlamendi toetus on keskse tähtsusega selle süsteemi rakendamisel, mis aitab paindliku kriisiohjeraamistiku abil toime tulla tarneahela häiretega.

Kuid ühtegi eespool nimetatud eesmärki ei ole võimalik saavutada ilma minu neljanda, alalise ja valdkondadevahelise eesmärgita: tõelise solidaarsuse ja Euroopa koostöö vaimu loomine kõigis ELi tasandil kaitsevaldkonnas võetavates meetmetes. See peab väljenduma mitte ainult selles, et liikmesriikidevaheline kaitseinvesteeringutealane koostöö muutub normiks, vaid ka tõelise eesmärgina kaasata tarneahelatesse võimaluse korral võimalikult palju Euroopa ettevõtjaid.

Selline solidaarsus peab saama kõige ilmsemaks ja kindlamaks näiteks meie vankumatust toetusest, mida me Ukrainale võlgneame ja mille andmist me jätkama peame. Minu viies ja võib olla kõige olulisem eesmärk oleks järgmine: suunata kõik meie jõupingutused ja energia sellele, et aidata Ukrainal sõda võita. Sellega seoses on lühiajaline prioriteet kiirendada abi andmist Ukraina kaitsetööstuse võimekuse suurendamiseks. See saavutatakse Ukraina ning ELi kaitse- ja kosmetööstuse integreerimise kaudu ning andes Ukrainale juurdepääsu muudele ELi toetusvahenditele tänu Euroopa kaitsetööstuse programmile ning edendades tööstuskoostööd kosmoseküsimustes. Euroopa kaitsetööstuse programmi eesmärk on ka toetada Ukraina kaitsetööstuse ülesehitamist, taastamist ja moderniseerimist, kuigi praegu puuduvad selleks eelarves vahendid.

Seepärast teeksin koostööd Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega, et leida usaldusväärne lahendus Euroopa kaitsetööstuse programmi raames kavandatud Ukraina toetusvahendi piisavaks rahastamiseks. Arvestades Teie institutsiooni varasemaid seisukohti, mõistan, et suhtuksite sellesse eesmärki positiivselt, eeldusel, et nõukogu sellega nõustub.

See terviklik lähenemisviis mitte ainult ei tugevda Ukraina vahetut kaitsevõimet, vaid loob ka aluse Ukraina kaitse- ja kosmetööstuse pikaajaliseks integreerimiseks ja moderniseerimiseks Euroopa raamistikus.

8. *Kuidas kavatsete konkreetselt tagada ELi strateegilise autonoomia kosmosektoris ja edendada ELi rolli ülemaailmse osalejana? Milliseid meetmeid kavatsete võtta konkurentsivõimelise Euroopa kosmetööstuse edasiarendamiseks? Kuidas kavatsete tagada, et ELi kosmosektor tegeleb ELi sisenõudlusega kosmetehnoloogia järele? Kuidas kavatsete tagada VKEde ja väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate integreerimise tarneahelatesse? Kuidas selgitaksite lahknevusi ELi, USA ja teiste riikide tööstuslikus arengus selles sektoris? Milline on Teie nägemus kavandatavast ELi kosmoseküsümisi reguleerivast õigusaktist? Milliseid meetmeid peaks see hõlmama ja millal see esitatakse? Kuidas kavatsete käsitleda jätkuvat kosmosele juurdepääsu küsimust ja mida hakkab sisaldama liidu kanderaketide poliitika, sealhulgas alternatiivsed orbiidile saatmise võimalused? Kuidas kavatsete lahendada kosmose kestliku kasutamise seotud probleeme?*

EL on üleilmne kosmosejõud ja tänu juhtprogrammile Copernicus maailmas juhtpositsioonil Maa seire valdkonnas, ning Galileo kaudu satelliitnavigatsiooni valdkonnas. Oleme pühendunud sellele, et olla maailmas kosmose valdkonnas jätkuvalt juhtpositsioonil.

Samal ajal kaotas EL viimastel aastatel oma positsiooni turuliidrina, tema sõltuvus teistest on mitmes kosmosevaldkonnas suurenenud ning ELi kosmetööstusel on raskusi konkurentsivõime säilitamisega. USA on maailmas kosmose valdkonnas domineeriv jõud, kes saab kasu väga integreeritud riiklikust strateegiast ja tugevast investeringute ökosüsteemist. USA investeerib EList viis korda rohkem ja Hiina investeringud on varsti kaks korda suuremad kui ELi kosmose-eelarve. See tähendab ELi jaoks märkimisväärset investeringute puudujääki.

Seda arvesse võttes usun, et tugeva ja innovaatilise ELi kosmetööstuse edendamiseks peame rõhutama kolme elementi. Esiteks peaks EL kasutama ära Euroopa institutsioonilist nõudlust, et stimuleerida sektori kasvu ning võimaldada tööstusel ja VKEdel kasvada ning edendada usaldusväärseid ja vastupidavaid ELi tarneahelaid. Teiseks peab EL viima kosmosealasesse teadus- ja arendustegevusse tehtavad ELi investeringud kooskõlla nõutava ambitsioonitasemega ning suurendama nende investeringute tõhusust. Kolmandaks peaks EL ära kasutama kosmose ja kaitse vahelist sünergiaat ning edendama ühilduvaid tsiviil- ja kaitsevaldkonna kosmoseprogramme.

EL peab tugevdama oma autonoomset juurdepääsu kosmosele ning mitmekesistama kanderaketiteenuste lahendusi, suurendama konkurentsi ja töötama välja tugeva kanderaketiteenuse pakkumise, sealhulgas kaitsevajaduste rahuldamiseks.

Esiteks peame kokku koondama ELi, Euroopa Kosmoseagentuuri ja liikmesriikide institutsioonilise nõudluse kanderaketide järele. Peame suurendama sisenõudlust ELi kanderaketiteenuste lahenduste toetamiseks, alustades digitaalsest teabevahetusplatvormist, et toetada nõudluse koondamist ja ühishankeid. Teiseks peame toetama uute kanderaketilahenduste väljatöötamist uute hankekavade kaudu ja edendama pöördelist innovatsiooni. Kolmandaks peame toetama ELi elutähtsat taristut, eelkõige katse- ja kanderaketirajatisi.

Suuretevõtete kõrval on väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel kosmosemajanduses oluline roll. Praegu panustavad Euroopa kosmose tarneahelasse ligikaudu 400–500 VKEd. Samuti näeme üha rohkem uusi kosmosevaldkonna idufirmasid, kes arendavad läbimurdelisi tehnoloogiaid, uusi ärimudeleid ja kulutõhusamaid lahendusi. Usun kindlalt, et peame täielikult ära kasutama nende idufirmade ja VKEde innovatsioonipotentsiaali. Nad peavad suutma laieneda, kasvada ja kehtestada end usaldusväärsete tarnijatena. Peaksime veelgi kohandama oma hanke-eeskirju ja -menetlusi, et muutma need uuenduslike idufirmade ja VKEde jaoks kiiremaks, paindlikumaks ja sõbralikumaks. Oluline on ka suurem riskivalmidus.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kavatsen tugineda algatusele CASSINI, mis toetab Euroopa uute kosmetööstuse ettevõtete innovatsioonipotentsiaali. Peame parandama idufirmade ja VKEde juurdepääsu hangetele kogu ELi kosmoseprogrammi ulatuses, võtma meetmeid paindlikuma hankevahendi loomiseks ning parandama juurdepääsu kasvukapitalile, mis toetab uuenduslike idu- ja kasvufirmasid ELis.

Tulevane ELi kosmoseküsümisi reguleeriv õigusakt on selle lähenemisviisi konsolideerimisel keskse tähtsusega, õigusaktiga luuakse ühtne kosmoseturk ja edendatakse ELi kosmetööstuse konkurentsivõimet. See peaks hõlmama siduvaid tingimusi kosmoses toimivate operatsioonide ohutuse, vastupidavuse ja kestlikkuse kohta, hõlmates nii satelliite kui ka kanderakette, ning kehtestama sisukad meetmed uute turgude arengu soodustamiseks, näiteks kosmoses toimivate operatsioonide ja teenuste või kosmose küberturvalisuse valdkonnas.

Neid jõupingutusi tuleks tugevdada ELi aktiivse teavitustegevusega, olgu siis kahepoolselt strateegiliste partneritega või mitmepoolses kontekstis, sealhulgas ÜROs, eesmärgiga edendada ELi standardeid, väärtusi ja prioriteete kogu maailmas.

Kokkuvõttes olen seisukohal, et selleks, et tugevdada meie positsiooni üleilmse kosmosejõuna, säilitada meie tegutsemisvabadus kosmoses ja tagada meie strateegiline autonoomia, vajab EL järgmisi strateegilisi suutlikkusi: 1) kosmose kasutamine maa pealt – milleks me kasutame kosmosevaldkonna juhtalgatusi Galileo, Copernicuse ja lähitulevikus ka IRIS²; 2) juurdepääs kosmosele – mida me kavatsame parandada; 3) kosmose seire – mida me kavatsame laiendada; ning 4) kosmoses tegutsemine, mida me kavatsame kiirendada.

Transpordi- ja turismikomisjoni küsimus

9. Vastavas missioonikirjas tegi president von der Leyen tulevasele transpordivolinikule ülesandeks veelgi tugevdada kahesuguse kasutusega transporditaristu koridore üleeuroopalises transpordivõrgus ning teha liikmesriikidega koostööd sõjaväelise liikuvuse parandamiseks. Neid prioriteete mainitakse ka tulevase kaitse- ja kosmosevoliniku missioonikirjas. Milliseid meetmeid kavatakse võtta koostöös tulevase transpordivolinikuga nende eesmärkide saavutamiseks, võttes arvesse praegusi geopoliitilisi probleeme, millega EL silmitsi seisab? Kuidas toetaksite transporditaristu kahesugust kasutust teadus- ja arendustegevuse kaudu, sealhulgas ühissettevõtete ning avaliku ja erasektori partnerluste abil?

Lubage mul kõigepealt rõhutada sõjaväelise liikuvuse tähtsust praeguses geopoliitilises olukorras, kus sõda on jõudnud meie piiridele. Teie institutsioon, kes tegi ettepaneku, et liikmesriigid võtaksid üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) taristu ehitamisel või ajakohastamisel arvesse sõjaväelise liikuvuse vajadusi, nõustub selle seisukohaga.

Selleks et reageerida kriisidele ja aidata kaasa liidu valmisolekule, sealhulgas toetada Ukrainat sõjalise abiga, aga ka säilitada heidutushoiak, peavad liikmesriigid suutma oma relvajõude ja varustust kiiresti ja ulatuslikult liigutada. Minu arvates peame keskenduma kolmele põhielemendile: kahesuguse kasutusega taristu, regulatiivsed aspektid ja vastupidavus.

Kuigi ELis on juba tehtud märkimisväärsed edusamme, peame minu arvates oma tegevust hoogustama. EL on juba investeerinud 1,79 miljardit eurot kahesuguse kasutusega transporditaristusse. Need projektid viivad meid lähemale sõjaväelise liikuvuse koridoride loomisele Euroopa TEN-T võrgus. Kui mind kinnitatakse kaitse ja kosmose volinikuks, teeksin koostööd kestliku transpordi ja turismi volinikuga tagamaks, et jõupingutused kaitsevaldkonna investeeringuteks piisava eelarve kasutuselevõtmiseks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus oleksid kasulikud ka sõjaväelise liikuvuse taristule.

Peaksime õppima Ukrainast ja laiendama sõjaväelise liikuvuse taristut, et hõlmata kõik logistilised aspektid, sealhulgas logistikakeskused, kütus, varuosad, remondivõimekus ja laskemoon. ELi kaitsevalmidus sõltub nende ressursside kättesaadavusest koridorides, võimaldades kiireid ja tõhusaid operatsioone. Hiljutine uuendus, millega lisati kütusetaristu, on positiivne samm selles suunas.

ELi rahastatud teadus- ja arendustegevus juba toetab sõjaväelise liikuvuse taristu arendamist. Euroopa Kaitsefondil on praegu pooleli kolm projekti, sealhulgas turvaliseks sõjaväelise liikuvuse alaseks teabevahetuseks kasutatava digitaalse süsteemi väljatöötamine (9 miljonit eurot) ning tugevat õhusõidukiplatvormi ja tulevast Euroopa strateegilise õhuveo võimekust käsitlevad uuringud (20 miljonit eurot).

Teadus- ja arendustegevus võib mängida olulist rolli ka sõjalise taristu vastupanuvõime ja julgeoleku tagamisel. Samuti näen, et Euroopa Kaitsefond võiks mängida suuremat rolli sõjaväelise liikuvuse taristu arendamise ja kaitsmise tarbeks lahenduste väljatöötamisel.

Taristu üksi ei taga siiski sõjaliste jõudude kiiret ja takistamatut liikumist Euroopas ja väljaspool. Regulatiivsed, õiguslikud, julgeolekualased ja poliitilised kaalutlused ning tundlikud küsimused aeglustavad kiirust, millega Euroopa sõjaväelist liikuvust arendab.

Äärmiselt oluline on järjepidev investeerimine mitmeliigilisse piiriülesesse kahesuguse kasutusega taristusse ja logistikasse. Kaalun käiguvahetust takistuste kõrvaldamisel, mis aitab viia sõjaväelise liikuvuse järgmisele tasemele, on aeg leida julgeid lahendusi, kuna ohud meie piiridel suurenevad. Lühikese ja keskpika perioodi oluline eesmärk peaks olema üleminek sõjaväeliselt liikuvuselt terviklikule sõjalisele logistikale. Kui Euroopa Parlament peaks mind volinikuks kinnitama, siis kavatsen teha tööd nende eesmärkide saavutamiseks, eelkõige liikuvuskoridoride arendamisel ja selle valdkonna regulatiivsete kitsaskohtade kõrvaldamisel.

Samuti toetan kestliku transpordi ja turismi volinikku sõjaväelise liikuvuse tegevuskava elluviimisel ning suurendan toetust sõjaväelise liikuvuse projektidele ja võimalikele tulevastele esmatahtsatele sõjaväelise liikuvuse koridoridele.

Julgeoleku ja kaitse allkomisjoni küsimus

10. Draghi aruandes rõhutati muu hulgas vajadust investeerida Euroopa kaitsevaldkonda. Esimese kaitse- ja kosmosevolinikuna on Teie ülesanne tagada, et kaitse kajastuks praeguste aastaeelarvete ja järgmise mitmeaastase finantsraamistiku prioriteetides, mis räägitakse läbi ja mis võetakse vastu praeguse ametiaja jooksul. Kuidas kavatsete tagada, et kaitsest saab selles protsessis tõeline prioriteet, ning eelkõige kindlustada, et nii Euroopa Kaitsefondi, Euroopa kaitsetööstuse programmi kui ka kõiki Euroopa kaitsevaldkonna tööstusstrateegia järelettepanekuid rahastataks lühikeses ja pikas perspektiivis piisavalt, ning milline on Teie nägemus muude kaitsevaldkonna rahastamise võimaluste uurimisest, nagu omavahendid, ettepanekud toetada erainvesteeringute võimendamist (näiteks Euroopa Investeerimispanka põhikirja reform), Venemaa külmutatud varade kasutamine ja eurovõlakirjad?

Draghi aruandes tõstetakse esile struktuurseid nõrkusi, mis mõjutavad Euroopa kaitse sektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (EDTIB) konkurentsivõimet. Muude probleemide hulgas mainitakse aruandes ebapiisavaid avaliku sektori kaitsekulutusi (st EL 27 liikmesriikide kaitsekulutused moodustavad praegu ligikaudu kolmandiku USA vastavatest kuludest, kusjuures Hiina kaitsekulutused kasvavad kiiresti) ja piiratud juurdepääsu rahastamisele. Kuigi Euroopa Investeerimispank (EIP) on viimasel ajal märkimisväärselt suurendanud kahesuguse kasutusega tehnoloogiaele ning julgeoleku- ja kaitsetööstuses tegutsevatele VKEdele antavat toetust, ei hõlma tema laenupoliitika endiselt laskemoona ja relvade ning üksnes sõjaliseks/politsei poolt kasutamiseks mõeldud varustuse või taristu rahastamist.

Kui mind kinnitatakse kaitse ja kosmose volinikuks, siis sektori rahastamise ja investeeringute puhul kavatsen töötada selle nimel, et tagada ELi eelarvevahendite võimalikult tõhus kasutamine. See tähendab esiteks kaitsekulutuste jaoks prioriteetsete valdkondade kindlaks määramist ja teiseks arutlemist, millised neist prioriteetidest vajavad ELi tasandil ühist rahastamist, et need ellu viia lühema aja jooksul ja väiksemate kogukuludega.

Valges raamatus Euroopa kaitse tuleviku kohta, mille ma pean esitama koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga oma ametiaja esimese 100 päeva jooksul, määratakse kindlaks investeerimisvajadused ning valmistatakse ELi ja liikmesriike ette kõige äärmuslikumateks sõjalisteks hädaolukordadeks.

Seoses küsimusega, kuidas neid vajadusi praegusest ELi eelarvest rahastada, on oluline meelde tuletada, et Euroopa kaitsetööstuse programmi kiire vastuvõtmine vabastaks 1,5 miljardit eurot, et aidata kaasa ELi kaitsetööstuse valmisolekule. Endiselt on vaja leida lahendus Ukraina toetusvahendi piisavaks rahastamiseks Euroopa kaitsetööstuse programmi raames.

Lisaks tagaksin kaitse ja kosmose volinikuna ka Euroopa kaitsetööstuse tugevdamise instrumendi (EDIRPA) ja laskemoona tootmist toetava määruse (ASAP) kiire rakendamise.

Kaitsevalmiduse tugevdamiseks peame rakendama sellist suhtumist kõigi ELi poliitikavaldkondade suhtes ning lahendama rahastamisele juurdepääsu küsimuse. Rahastamisvõimalused on keerulised: sest need eeldavad kas täiendavaid riiklikke osamakseid ELi eelarvesse või kokkulepet uute ELi omavahendite kohta. Kaitseinvesteeringute uus sihtotstarbeline laenuprogramm tähendaks ka täiendavaid liikmesriikide osamakseid või uusi omavahendeid, et katta tagasimaksekulud tulevikus.

Neid piiranguid arvesse võttes on kaitse sektorisse tehtavate erainvesteeringute stimuleerimine ühiste kaitseprojektide ja kaitseinnovatsiooni rahastamisel ja nendega seotud riskide vähendamisel otsustava tähtsusega. Minu missioonikirja kohaselt on selle eesmärgi saavutamisel oluline teha tihedat koostööd Euroopa Investeerimispanka, teiste finantsasutuste ja erapankadega.

Euroopa Investeerimispanka laenupoliitika muutmine ning suurem riskide võtmine süvatehnoloogia, näiteks kosmose valdkonnas, tooks Euroopa kaitsetööstusele märkimisväärset kasu. See vabastaks rahalisi vahendeid ja edastaks hädavajaliku signaali ülejäänud turule.

Euroopa kaitsetööstuse strateegias (EDIS) pakutakse välja konkreetsed meetmed olemasolevate tökete ületamiseks, sealhulgas antakse suuniseid ELi kestliku rahanduse raamistiku kohaldamiseks kaitsevaldkonnas ja algatakse kõrgetasemeline dialoog finantssektoriga. Kavatsen töötada selle nimel, et ELi suveräänsust, vastupanuvõimet ja julgeolekut võetaks ELi kestliku rahanduse raamistikus paremini arvesse.

Kavandatav Euroopa kaitsetööstuse programm hõlmab kaitsevaldkonna tarneahelate ümberkujundamise kiirendamise fondi (FAST), mille eesmärk on hõlbustada kaitse sektori VKEde ja väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele. Kui lisaks nendele jõupingutustele vähendaks

Euroopa Investeeringuspank oma laenupoliitikas kaitsevaldkonda käsitlevaid piiranguid või kaotaks need täielikult, võiksime luua kogu ELis kaitseinvesteeringute ja innovatsiooni jaoks toetavama keskkonna.

Pikemas perspektiivis peame märkimisväärselt suurendama nii avaliku kui ka erasektori investeeringuid kaitsealasesse teadus- ja arendustegevusse. USA Eesrindlike Kaitseuringuprojektide Agentuur (DARPA) võiks olla ELile eeskujuks. Võiksime kaaluda sarnase lähenemisviisi kasutamist ELi tasandil, keskendudes suure riskiga ja suure tulususega teadusprojektidele, mis võivad kaitsevõimet põhjalikult muuta. Selline algatus soodustaks tiptasemel teadusuuringuid elutähtsates valdkondades, edendaks läbimurdelisi uuendusi ja tagaks Euroopa tehnoloogilise suveräänsuse kaitsektoris. Sellise lähenemisviisi kaudu saaks EL kiirendada murranguliste tehnoloogiate arendamist, ületada lõhe alusuuringute ja sõjaliste rakenduste vahel ning säilitada konkurentsieelise kiiresti areneval üleilmsel julgeolekumaastikul. Need jõupingutused täiendaksid meie olemasolevaid algatusi ja tugevdaksid veelgi Euroopa kaitsektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi.

Lisaks peaks ELi kaitsetööstus õppima ELi kosmosetööstuse saavutustest, eelkõige sellistes valdkondades nagu ühine arendustegevus, juhtivad tehnoloogiad, innovatsioon ja teenuste osutamine kogu ELis ja mujal. Neid kogemusi võimendades saame toetada sarnaseid edusamme oma kaitsektoris ning edendada innovatsiooni, koostööd ja strateegilist autonoomiat.

Ees ootab järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja selle vahendite kavandamine ning peamiseks prioriteediks on kaitse.

Meie arutelu peab algama küsimusest, mida me tahame rahastada, ja seejärel tuleb vaadata, kuidas kõige paremini saavutada oma eesmärged ja maksimeerida tulemusi kohapeal. See võimaldab muuta rahastamise tulemuslikumaks.

Juhul, kui mind kaitse ja kosmose volinikuks kinnitatakse, teen tihedat koostööd eelarve, pettusevastase võitluse ja avaliku halduse volinikuga, et tagada nende elementide arvessevõtmine järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku ettevalmistamisel, mis on kavas järgmisel aastal.

Tugev Euroopa kaitsektori tehnoloogiline ja tööstuslik baas on Euroopa kaitsekoostöö liidu nurgakivi. Tehes rohkem, paremaid ja ühiseid investeeringuid saame koos tugevdada liidu tööstuspoliitikat ja suurendada toetust kaitsektorile.